

Brněnské vyhlídky

Brněnské vyhlídky

Proč vyhlídky?

K „rodinnému stříbru“ města Brna patří jeho krásné okolí. Proč tomu tak je, výstižně odhaluje geograf A. Ivan v knize „Průvodce brněnskou přírodou“ z roku 1995. Atraktivnost a krása Brněnska „má základ v pestré geologické stavbě, členitém reliéfu a poloze města na styku dvou hlavních geologických horopisných soustav našeho státu – Českého masivu a Západních Karpat. Jejich dílčí jednotky v okolí Brna – Brněnská vrchovina a Dyjsko-svratecký úval – představují v důsledku rozdílných přírodních podmínek velmi kontrastní typy krajiny. Základní protiklad, zdůrazněný osídlením a hospodářskou činností člověka, můžeme pozorovat ze všech vyhlídkových bodů v Brně. Je to v podstatě kontrast mezi krajinou tvořenou členitým, převážně vrchovinným reliéfem na skalních horninách, s chudými půdami, velkými lesními komplexy a pouze omezenými zásahy člověka, proti které stojí ploché, jednotvárné území poříčních rovin a pahorkatin na málo odolných sedimentech, avšak s úrodnými půdami, které bylo v průběhu několika tisíc let trvalého osídlení téměř zcela odlesněno a přeměněno v zemědělskou a sídelní krajinu.“

Tuto skutečnost si však veřejnost dosud plně neuvědomuje. Jen málo je oceňován a vnímán jedinečný ráz okolí, který spolu s členitostí reliéfu umožňuje krajinářsky působivé výhledy na Brno samé, a to prakticky ze všech světových stran. A ze stejných míst je neméně zajímavý pohled i do širšího okolí města. Za dobré viditelnosti je možno dohlédnout na sever až po Sýkoř a Babí lom s Vranovskými a Hořickými lesy, na východ pak na Dražanskou vrchovinu s dominantou televizního vysílače Kojál, přes Litenčické vrchy až po Buchlov v Chýbech a Velkou Javořinu v Bílých Karpatech a na jih od Mohyly míru přes výběžky Ždánického lesa a Výhon na Pavlovské vrchy, Falkenstein a za vynikající viditelnosti dokonce až na Schneeberg v Raxalpe v Rakousku. Jihozápadní až západní obzor lemuje Českomoravská vrchovina a její okrajové části - Bobravská

pahorkatina, Podkomorské lesy, Baba, Čebínka, Květnice až zpět po Sýkoř. Mnoho míst je nerozlučně spjato s historií Brna jako širšího kulturního centra. Patří k nim Mohyla míru na Prateckém návrší jako památník bitvy u Slavkova nebo Pavlovské vrchy se světově proslulými prehistorickými nálezy. Četná místa proslavili ve své tvorbě literáti – kraj Pohádky máje v Podkomorských lesích nebo kraj Maryši pod výběžky Ždánického lesa bratří Alois a Vilém Mrštíkové, Vranov Josef Merhaut, údolí Svitavy jako kraj lesů, vod a strání Stanislav Kostka-Neumann nebo jako domov lišky Bystroušky Rudolf Těsnohlídek.

V tomto krajině lemu jsou nepřehlédnutelné výrazné dominanty města samého. Především jsou to dvě Národní kulturní památky, které zejména od jihu nabízejí všechny vyhlídky: katedrála sv. Petra a Pavla na návrší Petrov a brněnský hrad na Špilberku. V pohledech lze však pozorovat i novější dominanty: budovu původního biskupského alumnátu na Žlutém kopci nad Wilsonovým lesem, Fakultní nemocnici Brno v Bohunicích, budovu Fakulty strojního inženýrství VUT v Králově Poli nebo na jihu budovu síla v Chrlících. K pohledové orientaci poslouží i mnohé technické objekty: vodojem v Kohoutovicích, retranslační věže na Hádech, Nebovidu v Bobravské pahorkatině či na Lipovém vrchu v Podkomorských lesích, ale například i komíny výtopny v Maloměřicích, na Radlase či v Pisárkách a spalovny pod Stránskou skálou.

Předkládáme obyvatelům i návštěvníkům Brna přehled významných vyhlídkových bodů v Brně a okolí s nadějí, že tato místa přispějí k poznání krás a zajímavostí našeho města. Připomínáme, že existují i další místa s vynikajícími rozhledy, zejména na některých budovách, ta jsou však veřejnosti nepřístupná. Pro bližší pohledy do městských ulic jsou k dispozici dvě přístupné vyhlídky na budovách: na Staré radnici a na věži katedrály na Petrově. ■

1. Petrov - Denisovy sady

Tato vyhlídka nabízí pohled na jižní část města v Dyjsko-svrateckém úvalu až po Pavlovské kopce. Úval na východě vymezuje Tuřanská terasa, vidět je Mohyla míru a Výhon. Na západě pohled vymezují Červený kopec a výběžky Bobravské pahorkatiny. Jediný je pohled do pisárecké kotliny vymezené svahy Červeného a Žlutého kopce, na Staré Brno s kostelem Nanebevzetí Panny Marie

a na Nové Sady spolu s propletením nádražních kolejí a pohybujících se vlaků a na sever lze ulicí Husovou dohlédnout až k Červenému kostelu. Rekonstrukce Denisových sadů byla v roce 2003 oceněna Obcí architektů, upraveny jsou tři vyhlídkové plošiny s informačními panely. Park je dobře přístupný z ulice Biskupské nebo Husovy, výstup je možný i z Nových sadů nebo z ulice Bašty. ■

2. Špilberk

Zde se návštěvníkovi nabízí vyhlídky prakticky na celé Brno a jeho okolí. Pohled k severu je ohraničen pásmem vranovských lesů od Babiho lomu až po lom na Hádech. Na jihovýchodě vystupuje za plochým Dyjsko-svrateckým úvalem Mohyla míru na Prateckém návrší, dále jsou vidět výběžky Ždánického lesa, Výhon a Pálava. Na jihozápadě je Pisárecká kotlina uzavřena Červeným kopcem, kohoutovickými lesy a jižním svahem Žlutého kopce. Optimální výhled

je z hradní věže, přístup na ni je však časově omezený a placený. Vyhlídky se nacházejí na okružních cestách na hradě i v parku, na terase u vstupu do západního křídla a na jižní baště či vyhlídkovém pavilonu pod ní. V Glorietu na severní straně kopce najde návštěvník velmi kvalitní bronzový odlitek situačního informačního modelu se znázorněním polohy hlavních pozorovatelných míst ve městě i na horizontu. ■

3. Kraví hora

Poskytuje pohledy především do blízkého okolí, zejména na Masarykovu čtvrť na jihozápadě a na Černá Pole, Lesnou a Královo Pole na severovýchodě. Jižní straně výrazně dominuje Špilberk s hradem. Od něho na jih je na horizontu vidět východní okraj Dyjsko-svrateckého úvalu až po Výhon, na severu tvoří pozadí Hády a soběšické a vranovské lesy. Výhled je možný z několika míst: na střed města je nejlepší pohled od koupaliště nebo ze schodů od Grohovy ulice. Pohled směrem na sever návštěvník nejlépe ocení na cestě mezi zahrádkami na severním svahu pod hvězdárnou. Místo je běžně dostupné pěšky od zastávek tramvaje z náměstí Míru nebo z Veveří. ■

4. Žlutý kopec

Ústředním bodem vyhlídky je Staré Brno v místech, kde mezi Špilberkem a západním svahem Červeného kopce vyúsťuje Pisárecká kotlina do Dyjsko-svrateckého úvalu. Úval pokračuje k jihu, ale na východě přitáhnou pohled návštěvníka výrazné věže katedrály na Petrově, v pozadí s Tuřanskou terasou, Prateckým návrším s Mohylou míru a za nimi již výběžky Žďánického lesa a Výhon nad Židlochovicemi. Upravený vyhlídkový bod je na hraně bývalé cihelny v parku pod ulicí Tomešovou. Pěšky je místo přístupné z ohybu ulice Tomešovy nebo z Mendlova náměstí cestou kolem Starobrněnského kláštera či ulicí Pivovarskou. Na ulici Tomešově je také možné parkovat. ■

5. Barvičova

Na temeni svahu u ulice Barvičovy při vstupu do Wilsonova lesa se počítá s vyhlídkovým bodem, který nabídne pohled na severovýchod města přes Masarykovu čtvrť a Kraví horu až k lesům v jižní části Moravského Krasu, končící na jihu kopcem Šumberou. Vzadu pod obzorem jsou vidět Babice, před nimi brněnské sídliště Lesná. Místo je blízko konečné stanice trolejbusu. Z druhé strany ulice Barvičovy jsou z pěších cest mezi domy výhledy na Pisáreckou kotlinu, svahy Červeného kopce a kohoutovické lesy. ■

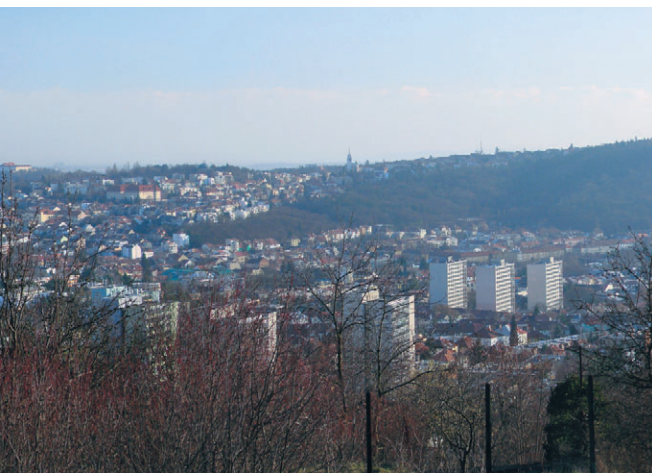

6. Wilsonův les

Z Wilsonova lesa je pohled do Žabovřeské kotliny začínající v soutěsce Kamenného mlýna, na západě vymezený svahy Holedné, mezi nimi a Chocholou je kotlina uzavřena komínským prolomem řeky Svratky a na severu je vymezena jižními svahy Palackého kopce. Ten rozděluje hřebeny Baby a Vranovských lesů s Babím lomem na horizontu. Vyhlídkových bodů je zde několik, nejdramatičtější je

z vrcholu zrušené sjezdovky, kde se připravuje stavba vyhlídkového altánku. Středem pohledu jsou Žabovřesky s křižovatkou Velkého městského okruhu a přehradní radiály. Nápadnou dominantou je budova Fakulty strojního inženýrství VUT. Místo je dobře přístupné z konečné stanice trolejbusů na Barvičově ulici, pěšky z nám. Míru nebo z ulice Hroznové, ze Žabovřesk parkovými cestami Wilsonova lesa. ■

7. Palackého vrch

Nabízí výhledy k jihu do Žabovřeské kotliny s Wilsonovým lesem a masivem Holedné v pozadí. Na jihovýchodě jsou vidět Hády a Mohyla míru a na severozápadě Komín a mezi komínskou Chocholou a Holednou pak brněnské sídliště Bystrc před Lipovým vrchem v Podkomorských lesích. Omezené možnosti vyhlídek jsou při procházkách po kopci z různých míst, včetně malé volné plochy na vrcholu kopce s pomníkem Palackého a lavičkami. Až sem vede asfaltová cesta od budov VUT v Králově Poli, podobná cesta vede i od medláneckého letiště a využitelné jsou i další cesty od Komína a Žabovřesk.

8. Medlánecký kopec

Bližšími objekty výhledů jsou především plocha medláneckého letiště na západě s lemem Holedné, komínské Chocholy a Podkomorských lesů a s brněnským sídlištěm Bystrc. Na sever ohraničují obzor obě ramena Baby a vranovské lesy s Babím lomem. Pod nimi leží Řečkovice a za nimi Ořešín. Dále na východ tvoří horizont nad Královým Polem soběšické lesy a Hády. Přes Fakultu strojního inženýrství VUT je vidět silueta Špilberku a Petrova. Vrchol kopce je travnatý a umožňuje výhledy z různých míst. Až pod jižní svah kopce vede k vysokoškolským kolejím asfaltová silnice, dále na vrchol se pokračuje polní cestou. Možný je přístup i dvěma polními cestami od Medlánek, dále pak z Komína, Žabovřesk a Králova Pole. ■

9. Komínská Chochola

Jižní směr nabízí pohled do Žabovřeské kotliny, především na Komín, ohraničený na východě Palackého vrchem, pak Wilsonovým lesem na Žlutém kopci, Červeným kopcem a na jihu svahy Holedné. Na opačnou stranu je vidět Mniší hora a hřeben Baby, ukončený k městu Brnu medláneckým letištěm a Medláneckými kopci. Vrchol Chocholy je dostupný pěšky od konečné trolejbusu v sídlišti Komín nebo z Bystrce od Svatky ze zastávky tramvaje „Kamenolom“. ■

10. Holedná

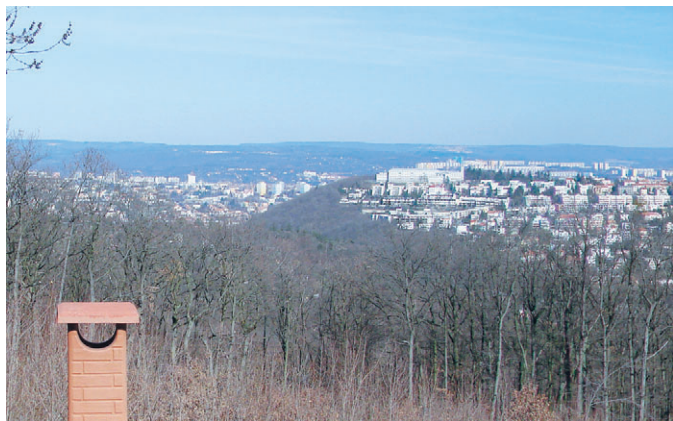
Z nejvyššího bodu masivu je na horizontu vidět celá severozápadní a zčásti i jižní část města. Na obzoru lze směrem od západu na sever postupně pozorovat hřeben Podkomorských lesů, kopce kolem Brněnské přehrady včetně Chocholy, jižní svah Baby, Řečkovice spolu se vzdálenými vranovskými lesy, Medlánecké kopce a Palackého vrch. Na východě za Žabovřeskou kotlinou pak Wilsonův les a vzdáleněji Hády a jižní směr nabízí pohled na Červený kopec s Pisáreckou kotlinou. V současnosti je hřeben Holedné zalesněný;

existují jen nepatrné možnosti výhledů mezi stromy, a to zejména v zimě, kdy jsou stromy bez listů. Hřeben Holedné je dosažitelný pěšky z více stran: nejpohodlněji z Kohoutovic od zastávek MHD Voříškova nebo U hájovny, s výstupem do kopce je přístupný z Jundrova, z Komína od zastávky tramvaje „Svratecká“, či z Bystrce od zastávky tramvaje „Kamenolom“ a také z Údolí oddechu. Holedná je vhodná i pro cyklistiku a v zimě pro běžkování. ■

11. Myslivna

Z terasy restaurace Myslivna je jak za denního světla, tak i v noci krásný výhled do Pisárecké kotliny, zejména na jižní svahy Žlutého kopce, Špilberk a na siluetu katedrály na Petrově. V pozadí lemují obzor sídliště Vinohrady a Líšeň, směrem k severu pak Hády s lomem a lesy Moravského krasu, spolu s lesy u Soběšic za Královým Polem. Terasa je součástí vyhledávané restaurace s dobrým komunikačním spojením jak pro pěší, kteří se sem mohou dostat od zastávky autobusu MHD, tak pro cyklisty a motoristy - k dispozici je dostatečně kapacitní parkoviště. ■

12. Kamenný vrch

Výhledy poskytuje několik míst podél vycházkové trasy od Myslivny ke Koniklecové ulici v Novém Lískovci z konce ul. Kamínky. Připravuje se stavba rozhledny v lesoparku nad ulicí Raisovou. Za Novým Lískovcem je na horizontu Červeného kopce vidět univerzitní kampus a Fakultní nemocnice v Bohunicích. Pohled do Pisárecké kotliny na sever je vymezen východním okrajem kohoutovických lesů a za výstavištěm Stránicemi, Špilberkem, Petrovem a siluetou Háďů. Směrem k jihovýchodu je vidět Tuřanská terasa, Pratecké návrší s Mohylou míru a dále k jihu pak Výhon a Bobravská vrchovina. ■

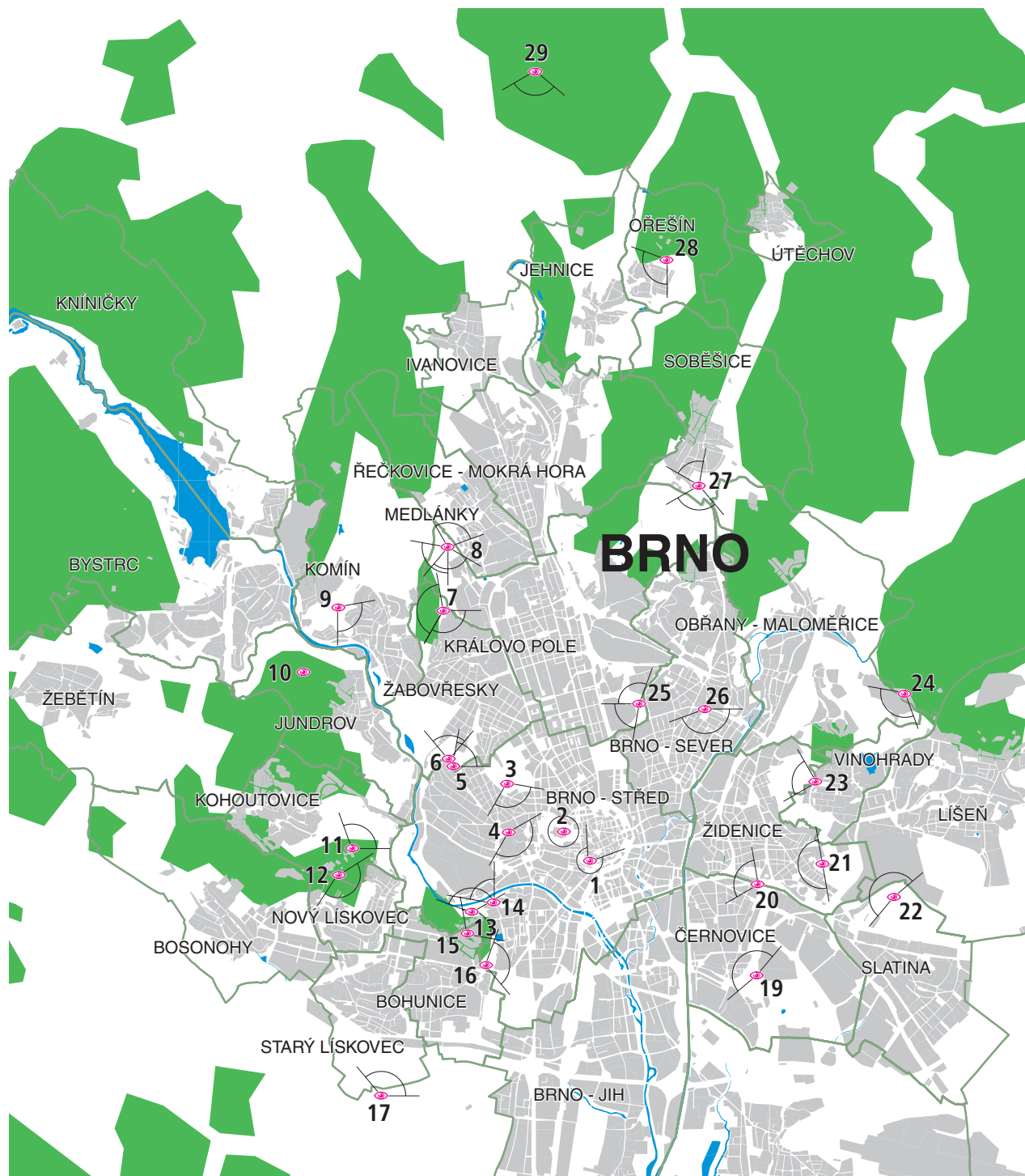

13. Červený kopec

Velké převýšení nad řekou Svratkou umožňuje jedinečný pohled do Pisárecké kotliny a na celou plochu brněnského výstaviště. Pohled je vymezen na západě kopcem Strážnou, kohoutovickými lesy a Holednou, na horizontu za Kamenomlýnským prolomem mezi Pisáreckou a Žabovřeskou kotlinou pak Babou a vrcholem Sýkoře. Dále k východu jsou vidět jižní svahy Žlutého kopce, Špilberk, Petrov a okraje Tuřanské terasy. Vyhlídkových bodů je několik, nejvýhodnější je však malá plocha nad skalním útesem Mahenovy stráně. Je přístupná turisticky značenou úzkou cestičkou po svahu kopce, vhodnou pouze pro pěší. Cestička odbočuje z ulice Červený kopec, kde je i možnost parkování a za vyhlídkovým bodem klesá lesní cestou k silniče – cyklistické trase podél řeky Svratky. ■

Č.	Název	Lokalita	Výška (m n. m.)	Výhled	Str.
1.	Petrov - Denisovy sady	MČ Brno-střed	235	S, JZ-JV	3
2.	Špilberk	MČ Brno-střed	282	360°	3
3.	Kraví hora	MČ Brno-střed	275–290	JV	4
4.	Žlutý kopec	MČ Brno-střed	287	JV	4
5.	Barvičova	MČ Brno-střed	327	SV	5
6.	Wilsonův les	MČ Brno-Žabovřesky	280	S	6
7.	Palackého vrch	MČ Brno-Žabovřesky	339	Z, J-JV	7
8.	Medlánecký kopec	MČ Brno-Královo Pole	308	Z, J-SV	8
9.	Komínská Chochola	MČ Brno-Komín	307	JV	8
10.	Holedná	MČ Brno-Kohoutovice, Jundrov	391	V	9
11.	Myslivna	MČ Brno-Kohoutovice	365	V	10
12.	Kamenný vrch	MČ Brno-Nový Lískovec	360	J-V	10
13.	Červený kopec	MČ Brno-střed	360	S-V	11
14.	Kamenná kolonie	MČ Brno-střed	247	SZ	14
15.	Kejbaly	MČ Brno-střed	310	SV	14
16.	Jihlavská	MČ Brno-střed	270	V	14
17.	Reky	Moravany	307	J-V-S	16
18.	Brno-jih	MČ Brno-Tuřany	200	S	16
19.	Černovická terasa	MČ Brno-Černovice	240	SZ	17
20.	Olomoucká	MČ Brno-Černovice	240	Z	18
21.	Bílá hora	MČ Brno-Židenice	300	Z	18
22.	Stránská skála	MČ Brno-Slatina	310	SZ	19
23.	Pálavské náměstí	MČ Brno-Vinohrady	293	S-Z-JZ	20
24.	Velká Klajdovka	MČ Brno-Maloměřice a Obřany	410	J-JZ	20
25.	Nad arboretem	MČ Brno-Královo Pole	230	SZ-JZ	20
26.	Husovický kopec	MČ Brno-sever	245	J	22
27.	Ostrá horka, Soběšice	MČ Brno-sever	404	S-Z-J	22
28.	Horka	MČ Brno-Ořešín	410	JZ	23
29.	Babí lom	Lelekovice	521	J (360°)	24

14. Kamenná kolonie

Vyhlídku nabízí pohled na Pisáreckou kotlinu přes bizarní Kamennou kolonii (bývalá dělnická čtvrť ve starém kamenolomu), vidět je i celý areál brněnského výstaviště. Výhled je ohraničen zalesněnými hřebeny Strážné, Juranky, Holedné, na severní straně jižními svahy Žlutého kopce s výraznou stavbou Fakulty ekonomicko-správní Masarykovy univerzity a na východním konci budovami Masarykova onkologického ústavu. Stanoviště na hraně bývalého lomu přímo nad Kamennou kolonií je dobře přístupné jak pro pěší, tak pro cyklisty a motoristy, buď z ulice Vinohrady od zastávky tramvaje na Vídeňské nebo z ulice Kamenné přes Kamennou kolonii. ■

15. Kejbaly

Z vyhlídkového bodu je vidět zejména jižní část Brna, kde pohled od severu k východu tvoří postupně okraj Žlutého kopce, Špilberk a Petrov, dále pak vranovské lesy s výrazným Babím lomem, sídliště Lesná a lesy za Svitavou až po Hády. Na jihu je vidět celá Tuřanská terasa s pozadím Litenčických vrchů, případně až Chřibů, oblast po Výhon a západní obzor tvoří Nebovidy a lesy Bobravské vrchoviny. Vyhlídku je možná z menší trojúhelníkové plochy na rozcestí dvou cest mezi ploty zahrad, případně i z okolních cest. Místo je dostupné pěšinou odbočující před vrcholkem z ulice Vinohrady. ■

16. Jihlavská

Jeden z nejkrásnějších pohledů na Brno od jihozápadu se otevře při silnici Jihlavské nad okrajem těžebního prostoru bývalé Kohnovy cihelny. Severní okraj výhledu tvoří Žlutý kopec s budovami Masarykova onkologického ústavu, východní nabízí Špilberk, Petrov a Hády až k Tuřanské terase. Pohled je malebný jak ve dne, tak i za tmy osvětlením jednotlivých ulic a brněnských dominant. Vyhlídkovým místem je přirozená plošina nad bývalou těžební stěnou cihelny. Pro pěší je přístup od zastávky tramvaje Krematorium, je však nutné přejít značně frekventovanou silnici. ■

17. Reky (Moravany)

Vyhlídky nabízí efektní panoramatický pohled na bohunické a lískovecké sídliště a na Brno od jihozápadu, s charakteristickým přechodem brněnské krajiny z plochého Dyjsko-svrateckého úvalu do okrajů Českomoravské a Drahanské vrchoviny. Středem výhledu je území od sídliště Kamenný vrch a Bohunice přes Červený kopec, Špilberk, Petrov a svratecký úval pod Brnem až k Rajhradu. Vzdálenější horizont od severu na jihovýchod tvoří vranovské lesy s Babím lomem za budovou Fakulty strojírenského inženýrství VUT, v lesích za Svitavou jsou vidět Babice a Hády s lomem, dále Tuřanská terasa až po Mohylu míru, Špice za Sokolnicemi, Výhon a obrys Pavlovských vrchů za Bobravskou vrchovinou. K místu výhledu na vrcholku kopce v polích vede pouze polní cesta, za mokra blátivá, odbočující ze silnice Moravany – Ostopovice. Pro pěší je vyhlídka přístupná přes Moravany od tramvajové tratě směrem do Modřic nebo z Ostopovic od zastávky autobusu IDS. ■

18. Brno-jih

Jen málo míst dnes umožňuje tradiční pohled na Brno od jihu, kdy za nízkým plochým profilem svratecké nivy vystupují výrazně obě brněnské dominanty - kopec Špilberk s hradem a Petrov s katedrálou. Obzor za nimi lemují vzdálené zalesněné pahorky kolem Svratky od kohoutovických lesů přes Babu, vranovské lesy a lesy kolem Svitavy po Hády. Od nich se svažuje do úvalu na západě Bobravská pahorkatina, na východě Černovická terasa, k jihu je horizont uzavřen Výhonem u Židlochovic. Vyhlídky na úcelovém přejezdu dálnice mezi Holáskami a Přízřenicemi je přístupná pro pěší a cyklisty po asfaltové cestě kolem Holáseckých jezer, opačně z cyklistické stezky kolem Svratky či z parkoviště u Olympie, případně přes Svratku z Přízřenic. Podobný - i když rozsahem omezený - pohled na obě brněnské dominanty od jihu poskytují i snadněji přístupná místa na ulici Opuštěné, nebo z vyhlídkové terasy v restauraci nemocnice Milosrdných bratří. ■

19. Černovická terasa

Z hrany Černovické (Tuřanské) terasy je jeden z nejkrásnějších pohledů na Brno od jihovýchodu. V popředí jsou vidět podniky vzniklé na místě bývalé severní části lesa Ráječek, jehož zbytek je zachován v podobě přírodní rezervace jižně od železniční trati. Za širokou nivou Svitavy vystupují dominanty Brna - Špilberk a Petrov. Obzor tvoří od západu Bobravská vrchovina, Červený kopec, Holedná a Stránice, dále k severu pak Černá Pole a Štefánikova čtvrť, Lesná a soběšické lesy až po okraje Hádů nad řekou Svitavou. Vyhlídkové místo je na okraji jinak nepřístupných písečníků, jejichž stěny v severní části tvoří mimochodem pohledově velmi zajímavý zvrstvený kaňon. Přístup pro pěší je od konečné stanice autobusů MHD v Černovicích, kde mohou zároveň parkovat i auta. ■

20. Olomoucká

Prostor Olomoucké ulice nabízí charakteristický pohled na Brněnskou kotlinu od východu s dominantami Petrova a Špilberku. Západní obzor je uzavřen hřbetem kohoutovických lesů, před kterými výškou vynikají objekty Fakultní nemocnice Brno v Bohunicích či kohoutovického vodojemu. Severní směr pak umožňuje pohledy na hřebeny Holedné, Baby a kopce za Lesnou, plynule přecházející do Hádů a na Bílou horu. Nejlepší pohled je z mostu přes ulici Ostravskou na křižovatce s ulicí Černovickou (zastávky MHD v okolí). ■

21. Bílá hora

Vyhlídkový bod nabízí pohled na jihovýchodní část Brna se starou posvitavskou průmyslovou zónou od Komárova až po Maloměřice. V pozadí jsou vidět dominanty Petrova a Špilberku, jižní pohled představuje zemědělskou krajinu mezi Černovicemi a Komárovem. Obzor tvoří Bobravská vrchovina, kohoutovické lesy, Holedná, Palackého vrch, svahy Štefánikovy čtvrti, sídliště Lesná a soběšické lesy, údolí Svitavy, jižní svah Hádů a svahy pod sídlištěm Vínohrady. Vrchol s Památníkem dělnických demonstrací je dostupný upravenými, většinou asfaltovými cestami ze Židenic od sokolovny na rohu ulic Slatinské a Andrýskovy nebo i z druhé strany z ulice Líšeňské a dále sem vedou i pěší stezky z ulice Jedovnické a Došlíkovy. ■

22. Stránská skála

Výhled z tohoto bodu směrem jihozápadním zahrnuje nejsevernější výběžky Dyjsko-svrateckého úvalu, tedy jižní okraje Brna, Pisáreckou kotlinu, střed města s Petrovem a Špilberkem a některé části severních předměstí Brna na svazích obrácených k východu - Královo Pole, Lesnou a Maloměřickou kotlinu. Obzor tvoří od jihovýchodu k severu Bobravská vrchovina, Červený kopec, kohoutovické lesy, Palackého vrch, jihovýchodní svahy Černých Polí a hřbet k Soběšicím. Severní směr mezi jižními svahy Hádů, Bílou horou a Líšní nabízí zajímavý pohled na spalovnu komunálního odpadu a rozlehlý průmyslový areál Zetoru. Stránská skála je významnou paleontologickou lokalitou, kde bylo keltské opidum. Místo je dobře přístupné od zastávky tramvaje u Zetoru nebo od ulice Stránské, kde je možnost parkování. ■

23. Pálavské náměstí

Panoramatický výhled ukazuje v popředí svitavskou kotlinu se Židenicemi a Husovicemi až po část Maloměřic. Na severovýchodě je ohraničen lokalitou Hádů s lomem, svahy mezi Obrňany a Soběšicemi, Štefánikovou čtvrtí a Černými Poli, dále k jihu zahrnuje celou brněnskou kotlinu s výškovými dominantami Fakulty strojího inženýrství VUT v Králově Poli, Špilberku, Petrova a vodojemu v Kohoutovicích až po Bobravskou vrchovinu a Dyjsko-svratecký úval. Výhledy jsou možné z několika míst. Na Pálavském náměstí je mramorový informační panel s popisem výhledu, ještě lepší dílčí pohledy v různých směrech nabízí ulice Věstonická nebo vstup do parku Akátky z ulice Tvrdonické. Všechna místa jsou snadno přístupná ze zastávek trolejbusů MHD. ■

24. Velká Klajdovka (Hády)

Vyhlídkové body umožňují pěkný a netradiční pohled především na historické jádro města za starou posvitavskou průmyslovou zónou. Vzhledem k nadhledu se překvapivě nízko nalézají charakteristické dominanty města - Petrov a Špilberk. Obzor směrem k východu je uzavřen okrajem Tuřanské terasy, přechází do výběžků Ždánického lesa, který dále pokračuje do krajiny Divák a na Výhon. Od něho dále k západu zaujme charakteristická silueta Pavlovských vrchů a za mimořádné viditelnosti i Schneeberg v Alpách. Na západě lemuje obzor Bobravská vrchovina, Bučín, kohoutovické lesy, Holedná, Podkomorské lesy a hřeben Baby. Vhodných vyhlídkových míst je v celé lokalitě několik: parkoviště pod restaurací na Velké Klajdovce, kde je informační obraz horizontu, hrana bývalé těžební jámy lomu a další. Místo je snadno přístupné autobusy MHD či autem s možností parkování u restaurace. ■

25. Nad arboretem

Vyhlídkový bod nabízí pohled na západní část města na obzoru s Bobravskou vrchovinou, kohoutovickými lesy, Holednou, Podkomorskými lesy, Babou a Babím lomem na severozápadě. Uvnitř tohoto prstence je zajímavý výhled na historické centrum města od arboreta a budov Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity přes sportovní areál za Lužánkami, siluety Petrova a Špilberku, až po obchodní středisko Tesco v bývalé cihelně, Královopolskou strojírnou a Lesnou. Optimálním místem pro výhled je navržený kopec nad Planýrkou na okraji svahu nad plaveckým stadionem za Lužánkami. Místo je přístupné po asfaltové cestě od parkoviště u Tesca nebo od zastávky tramvaje Bieblova průchodem mezi vchodem do arboreta a vedlejší administrativní budovou či po úzkých cestičkách vedoucích od vchodu do plaveckého stadionu na ulici Sportovní. ■

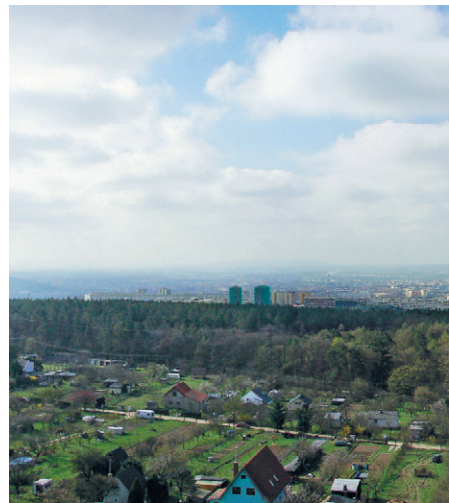
26. Husovický kopec (Mičkova stráž)

Vyhlídkový bod umožňuje pohled na východní část Brna, především na svitavskou kotlinu s Husovicemi s výraznou dominantou moderně-secesistního kostela Božího srdce Ježíšova a dále na starou posvitavskou průmyslovou zónu až po Komárov. Obzor k východu je lemován masivem Hádů s lomem, Novou horou se sídlištěm Vinohrady, dále Bílou horou, na jihu jsou pak obrysy Výhonu a Pavlovských vrchů, na jihozápadě Petrov a na západě Černá Pole. Vyhlídka je přístupná pěšky z ulice Mičkovy nebo pěšinkami od zastávek MHD z Tomkova náměstí. ■

27. Ostrá horka (Strom, Soběšice)

Rozhledna poskytuje snad nejkrásnější pohled na Brno s jeho dominantami i na zasazení města do krajiny. Obzor tvoří na jihovýchodě Hády s lomem, pokračuje na jih přes Výhon, Pavlovské vrchy, dále na západ přes Bobravskou vrchovinu, kohoutovické lesy, Holednou, Podkomorské lesy a Babu a vranovské lesy s Babím lomem na severu. Technicky velmi dobře vyřešená rozhledna byla v roce 2008 dokončena a předána k užívání veřejnosti zásluhou občanského sdružení Soběšická garda. Nejvyšší kóta kopce je označena pomníkem z r. 1959, na němž je nápis, že na tomto místě -U kaple- byl vytyčen první trigonometrický bod v českých zemích v roce 1759. Název U kaple je památkou na jezuitskou kapli, která zde stávala v 18. století. Po celé délce hřebene prochází značená turistická cesta odbočující ze silnice Lesná - Soběšice a na druhé straně vycházející do ulice Soběslavovy v Soběšicích, která odbočuje kolmo ze silnice Královo Pole – Soběšice. Na obou silnicích jsou blízko odbočení zastávky autobusů MHD. ■

28. Horka (Ořešín)

Poskytuje výhled na severní části Brna a okolí, který je směrem k východu ohraničen zalesněným hřebenem kopců mezi Soběšicemi a Útěchovem, k západu hřebenem Baby a okrajem vranovských lesů s Babím lomem. Dominantou Brna je Špilberk a vysoké stavby v západní a severozápadní části města (vodojem v Kohoutovicích, Fakulta strojního inženýrství VUT). Upravená vyhlídka je dobře přístupná po silnici vedoucí z Útěchova do Ořešína kolem koňské farmy, cesta je využívána i cyklisty a v zimě běžkaři. V Ořešíně cesta pokračuje po ulici Klimešova, kde je také konečná stanice autobusu MHD.

29. Babí lom (Lelekovice)

Je nejznámějším vyhlídkovým místem v okolí Brna, s velkolepým kruhovým výhledem, zahrnujícím současně i pohled na brněnské dominanty a severní část Brna v širším krajinném rámci. Horizont zabírá od severu k jihozápadu Českomoravskou vrchovinu od Sýkoře přes Květnici, Podkomořské lesy až po Bobravskou vrchovinu, za kterou vystupují oblaka páry z jaderné elektrárny Dukovany. Na severovýchodní straně lemuje obzor Dražanská vrchovina s televizním vysílačem Kojál, dále k jihu Hády, Kalečnick, na vzdálenějším hori-

zontu pak Javořina v Bílých Karpatech, Výhon a Pavlovské vrchy. V bližším pohledu je zřetelně vidět horní stanice lanovky na Macošce, kostel ve Vranově, Lelekovice a za Kuřimským prolomem hřeben Baby. Nová rozhledna na jižním okraji hřebene byla vybudovaná v letech 1959–1961 turisty ze Sokola v Lelekovících a je přístupná značnou pěší trasou z Lelekovíc, Svinošic nebo Vranova. Až k tzv. lelkovně vede asfaltová cyklostezka a běžkové trasy z Vranova. ■

B | R | N | O

Vydal:

Odbor životního prostředí Magistrátu města Brna
listopad 2008

Autor textu: RNDr. Karel Hudec

Odborná konzultace: Odbor územního plánování a rozvoje Magistrátu města Brna

Autor fotografií: Ing. Milan Peňáz

Grafická úprava a tisk: JABARA, reklama a podpora prodeje